

Rīgā, 2023. gada 27. jūlijā
Nr. 2023/07-05

Satiksmes ministrijai

Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Platjoslas pieejamības ģeogrāfiskās informācijas sistēmas noteikumi"

Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija (turpmāk – LIKTA) ir iepazinusies ar Satiksmes ministrijas sabiedriskajā apspriešanā nodoto Ministru kabineta Noteikumu projektu "Platjoslas pieejamības ģeogrāfiskās informācijas sistēmas noteikumi" (TAP ID: 23-TA-894) un zemāk sniedzam šādus priekšlikumus.

Noteikumu projekta 5.punktā noteikts platjoslas pieejamības ģeogrāfiskās informācijas sistēmas (turpmāk – PPĢIS) lietotāju loks, tas ir, Satiksmes ministrija, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija un valsts akciju sabiedrība "Elektroniskie sakari". Normatīvajā aktā identificētajam lietotāju lokam pieejams plašs PPĢIS iesniedzamo datu apjoms un vienības, kas norādītas uzskaitījuma veidā Noteikumu projekta 2.sadaļā. Noteikumu projektā nav atsauču uz konkrētiem datu vienību izmantošanas mērķiem un nav diferencēts lietotāju loks, kam un kādam uzdevumam konkrētās datu vienības pieejamas. Atgādinām, ka iesniedzamie dati skar ierobežotas pieejamības informāciju, t.sk., elektronisko sakaru komersantu komercnoslēpumu, informāciju, kas saistīta ar valsts informācijas drošību (t.sk. saistīts ar valsts nozīmes infrastruktūru) un informāciju par elektronisko sakaru tīklu attīstības plāniem un prognozēm. Līdz ar to PPĢIS un tajā pieejamās informācijas aizsardzības nolūkā LIKTA aicina jau Noteikumu projektā noteikt katras datu vienības vai to grupu izmantošanas mērķus un mērķiem atbilstošu PPĢIS lietotāju loku.

Papildu informācijas drošības un aizsardzības nolūkā Noteikumu projektā paredzami lietotāju piekļuves nosacījumi un administrēšanas kārtība, kā arī lietotāju pienākums nodrošināt informācijas konfidencialitāti. PPĢIS lietotāju lokā uzskaitītām personām būtu jābūt pieejamām tikai tām datu vienībām noteikta mērķa sasniegšanai un tikai tādā apjomā, kāds nepieciešams darba vai dienesta pienākumu pildīšanai vai konkrēta uzdevuma veikšanai.

Atsevišķi par Noteikumu projekta 2.sadaļā uzskaitītajām informācijas datu vienībām.

Noteikumu projekta 8. un 9. punkta apakšpunktos norādītajām informācijas vienībām nav sniegts skaidrojums ne Noteikumu projektā, ne anotācijā. Aicinām konkretizēt nepieciešamo informācijas vienību saturu vai sniegt to skaidrojumu vismaz anotācijas līmenī. Atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 22.septembra padomes lēmumam Nr.1/29 "Informācijas iesniegšanas noteikumi elektronisko sakaru nozarē" (turpmāk – Informācijas iesniegšanas noteikumi) 7.punktam elektronisko sakaru komersants, kas mazumtirdzniecībā sniedz interneta piekļuves pakalpojumu fiksētā elektronisko sakaru tīklā, iesniedz Regulatoram reizi gadā līdz 1.martam par rādītājiem esošā kalendārā gada 1.janvārī šo noteikumu 5.pielikumā noteikto informāciju par platjoslas interneta piekļuves pakalpojuma fiksētā elektronisko sakaru tīklā pieejamību, t.sk., informāciju par mobilo piekļuvi fiksētā vietā. Mobilās piekļuves fiksētā vietā gadījumā komersants nosaka platjoslas interneta pakalpojuma teorētisko pieejamību, kuru nosaka balstoties uz matemātiskiem pārklājuma aprēķina modeļiem ārpus telpām, ņemot vērā konkrētās vietas reljefa īpatnības un citus fizikālos apstākļus. Tādēļ attiecībā uz mobilo piekļuvi fiksētā vietā tiek noteikts teorētiskais maksimālais pieslēguma ātrums, bet 8.2. apakšpunktā norādīts, ka iesniedzams pieslēguma maksimālais ātrums, tātad faktiskais pieslēguma ātrums. Aicinām precizēt 8.2. punktu, paredzot iespēju iesniegt teorētisko pieslēguma maksimālo ātrumu, ņemot vērā

tehnoloģiju neitralitātes principu un Informācijas iesniegšanas noteikumos paredzēto.

Par bāzes staciju skaitu Noteikumu projektā uzskaitītājās informācijas vienībās. Bāzes staciju skaits raksturo mobilo sakaru tīkla pieejamību attiecīgajā teritorijā un saprātīgā detalizācijā tas var būt arī publiski pieejams. Tomēr elektronisko sakaru operatori jau sniedz visaptverošu informāciju VASES atbilstoši Ministru kabineta 2023.gada 21.marta noteikumiem Nr.133 "Radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļauju noteikumi" par radioiekārtām un to raksturojošajiem datiem. Nav skaidra tās dublēšanas vajadzība PPĢIS un/vai nodošana visam PPĢIS lietotāju lokam un tieši kādu informāciju par bāzes stacijām VASES sniegs PPĢIS. Piemēram, informācija par bāzes staciju atrašanās vietu, tajā izmantoto aparatūru, vai tās koordināšu/ adreses uzturēšana PPĢIS rada riskus elektronisko sakaru komersantu infrastruktūras drošībai. Attiecīgi būtu precīzi paredzamas gan sistēmā iekļaujamā informācija, gan tās iegūšanas veids – no komersantiem, no citām sistēmām, gan informācijas izmantošanas mērķis, gan kura informācija būs ierobežotas pieejamības kuriem PPĢIS lietotājiem, bet kura – publiski pieejama informācija (ja plānots).

Par plānoto un esošo piekļuves tehnoloģiju nav skaidrs šīs datu vienības izmantošanas mērķis. Visi Latvijas mobilo sakaru operatori ir paziņojuši par savu 3G tehnoloģiju tīklu izslēgšanu tuvāko gadu laikā un jau šobrīd nodrošina 4G un 5G tehnoloģiju tīklus. No mobilo tīklu attīstības viedokļa un klientu perspektīvas tehnoloģijai (t.sk. dalījums 5G non *stand alone* vai *stand alone*) nav izšķirošas nozīmes, klients mobilo sakaru pakalpojumus vienlaicīgi var saņemt vairākās tehnoloģijās vairākos diapazonos, piemēram, LTE 1800, LTE 2100 un NR 3500. Izšķiroša nozīme ir pakalpojuma kvalitātes radītājiem (piemēram, ātrumam) nevis izmantotajai tehnoloģijai. Aicinām atteikties no esošās un plānotās piekļuves tehnoloģijas informācijas vienības uzturēšanas PPĢIS.

Par esošo un plānoto platjoslas interneta piekļuves pakalpojumu gan fiksētā elektronisko sakaru tīkla sistēmā, gan mobilā elektronisko sakaru tīkla sistēmā plānots uzturēt datus par kopējo pārklājumu. Aicinām skaidrot informācijas datu vienību "kopējais pārklājums", jo nav noteikts tās saturs. Mobilā tīkla pārklājums ir attēlojams atbilstoši izvēlētam signāla līmenim un citiem tīkla parametriem, nav skaidrs, kādu tieši kopējā pārklājuma informāciju paredzēts uzturēt PPĢIS.

Par informācijas vienībām platjoslas tehnoloģija, plānotā platjoslas tehnoloģija, mobilo sakaru pārklājuma modelēšanas rezultāti nav skaidrs šo informācijas vienību saturs, aicinām skaidrot vai svītrot no Noteikumu projekta, jo tā dublē iepriekš uzskaitītās informācijas vienības.

Noteikumu projekta 10.1. apakšpunktā paredzēts, ka publiskajā tiešsaistes kartē tiek publicēta informācija par platjoslas interneta piekļuves pakalpojuma fiksētā elektronisko sakaru tīklā un mobilās interneta piekļuves pieejamību adreses, kā arī administratīvu teritoriju un mobilā sakaru tīkla gadījumā – poligona līmenī Latvijas teritorijā: atbilstoši operatoru sniegtajai informācijai konkrētā adresē teorētiskais labākais pieejamais pieslēguma ātrums. Aicinām izslēgt vārdus "adresē" un "labākais", jo tiek norādīts teorētiskais vai faktiskais pieslēguma ātrums atbilstoši Informācijas iesniegšanas noteikumos paredzētajiem pieslēguma ātruma diapazoniem poligona līmenī vai adresē.

Aicinām papildināt 10. punktu ar apakšpunktu, kurā norāda, kuras informācijas vienības netiek atspoguļotas publicētajā tiešsaistes kartē.

Noteikumu projekta 18.punktā paredzēts, ka veicot sistēmā iekļauto datu aktualizāciju, iepriekš iesniegtos (vēsturiskos) datus kā arī informāciju par datu iesniedzēju, glabā septiņus gadus. Aicinām skaidrot izvēlēto termiņa mērķi, ņemot vērā tehnoloģiju straujo attīstību, jo septiņi gadi nav objektīvs termiņš informācijas saglabāšanai.

Par Noteikumu projekta punktu Nr. 16. *Informāciju sistēmā iesniedz vektordatu formātā Latvijas 1992. gada ģeodēzisko koordinātu sistēmā, kas izteikta kā Merkatora transversālās projekcijas plaknes koordinātas (LKS-92 TM):*

Latvija gatavojas pāriet uz jaunu koordinātu sistēmu, no LIKTA puses būtu ieteikums formulējumu saskaņot ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūru.

Par Noteikumu projekta punktiem:

17. Sistēmā analīzes un statistikas vajadzībām izmanto šādus datus:

17.1. no Valsts zemes dienesta:

17.1.1. Adrešu reģistra atvērtie dati

17.1.1.1. adrešu klasifikatora datus ar adrešu punktu koordinātām un telpiskajiem un teksta sasaistes datiem;

17.1.1.2. administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību robežas (par Latvijas teritoriju);

17.1.2. Kadastra informācijas sistēmas atvērtie teksta un telpiskie dati;

17.1.3. Augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas centrālās datubāzes datus;

17.1.4. Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas datus;

Jautājums – vai sistēmas veidotājiem ir pārliecība, ka pietiks tikai ar Valsts zemes dienesta datiem? Varbūt būs nepieciešami arī virsmas modeļi vai ortofoto no LGIA vai kādas citas iestādes. Iesakām formulēt, ka sistēma izmanto datus no citām atbilstošām valsts vai inženiertīklu turētāju IS, un arī anotācijā pieminēt kādas no tām.

Lūdzam uzaicināt LIKTA pārstāvjus dalībai ekspertu darba grupās un citās sanāksmēs, kad tiks apspriests minētais Noteikumu projekts un ar to saistīti jautājumi.

Ar cieņu,

LIKTA ģenerāldirektors
Andris Melnūdris